

MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNTA TOIMINTASUUNNITELMA 2025

HYVÄKSYTTY
MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELUKUNNAN
KOKOUKSESSA 18.12.2024
PÄIVITETTY 3.9.2025

1. MONIKULTTUURISUUSASIAIN NEUVOTTELU- KUNNAN TOIMINNAN LÄHTÖKOHDAT

Taustalla on laki kotoutumisen edistämisestä

Vantaalla perustettiin vuonna 2001 maahanmuuttaja-asiain neuvottelukunta (KH 8.1.2001 § 50). Taustalla oli laki kotoutumisen edistämisestä (1999 ja 2010 § 31), kasvava maahanmuutto ja vuosituhannen vaihteessa koetut etniset levottomuudet Hakunilassa. Uusi toimielin sai tehtäväksi tarkastella ja määrittää Vantaan maahanmuuttajapolitiikan tavoitteita ja koota se kotouttamisohjelmaksi ja sen jälkeen seurata ja arvioida kotouttamisohjelman toimeenpanoa, tehdä esityksiä ja edistää hyviä etnisiä suhteita.

Työtä on vuodesta 2003 lähtien jatkanut monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta, jonka kaupunginhallitus nimeää kahden vuoden välein. Kaupungin hallintosäännössä monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta mainittiin ensimmäistä kertaa vuoden 2020 uudistuksessa, ja samassa yhteydessä se sai myös ensimmäisen toimintasääntönsä (KH 20.9.2021 § 15). Toisin kuin nuorisovaltuusto, vanhusneuvosto ja vammaisneuvosto, monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ei ole lakisääteinen vaikuttamistoimielin, mutta Vantaalla se on niihin rinnasteinen.

Neuvottelukunnan työ on laajaa ja monialaista

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta seuraa laajasti kotouttamista ja kotoutumista. Kotouttaminen tarkoittaa maahanmuuttajan kotoutumisen monialaista edistämistä ja tukemista. Kotoutuminen puolestaan on kaksisuuntainen prosessi, jossa maahanmuuttaja hankkii yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja ja samanaikaisesti yhteiskunta muuttuu, kun Suomeen muuttaa väkeä muualta.

Neuvottelukunnan tehtävät määritellään toimikaudeksi kerrallaan. Toimintasäännön (hyväksytty kaupunginhallituksessa 6.9.2021 § 11) mukaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta

1. Osallistuu laissa tarkoitetun kotoutumisohjelman ja muihin kotoutumisen suunnittelun ja toimeenpanon kehittämiseksi sekä etnisten suhteiden edistämiseksi tarkoitettujen valtuustokaudella voimassa olevien ohjelmien valmisteluun ja toimeenpanon arviointiin.
2. Seuraa etnisten vähemmistöjen elinoloiden kehitystä ja osallistuu niiden elinoloihin vaikuttavien palvelujen valmisteluun ja seurantaan.
3. Seuraa valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikkaa sekä niiden vaikutuksia Vantaalla.

4. Edistää hyviä etnisiä suhteita ja vahvistaa monikulttuurista ilmapiiriä Vantaalla muun muassa vahvistamalla vuoropuhelua etnisten vähemmistöjen ja heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä sekä mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä pääkaupunkiseudun tai muiden toimijoiden kanssa. Neuvottelukunta nimeää vuosittain keskuudestaan edustajat työryhmään, joka valitsee Kulttuuriseppä-palkinnon saajan.
5. Ottaa kantaa ja antaa lausuntoja asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
6. Tekee kaupunginhallitukselle aloitteita asioista, joilla on vaikutusta neuvottelukunnan kohderyhmään kuuluvien henkilöiden elinoloihin ja palveluihin.
7. Laatii oman vuosittain toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

2. TOIMINNAN PAINOPISTEET VUONNA 2025

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan tehtävä on seurata maahanmuuttajataustaisten kotoutumista Vantaalle, tuoda heidän äänensä paremmin kuuluville ja päätöksentekijöiden tietoon erityisesti asioissa, jotka ovat kaupungin vastuulla. Vuoden 2025 aikana tapahtuu paljon sellaista, joka vaikuttaa myös neuvottelukunnan työskentelyyn.

Kotoutumislain kokonaisuudistus astuu voimaan 1.1.2025 samanaikaisesti TE25-uudistuksen kanssa. KOTO24 tuo kunnalle uusia vastuita kotoutumispalveluiden järjestäjänä. TE25-uudistus lakkauttaa TE-palvelut valtion toimintana ja siirtää vastuun työllisyyspalveluista kunnille. Uudistukset myllertävät kaupunkiorganisaation ja palvelut ja tuovat paljon seurattavaa neuvottelukunnalle. Keväällä myös käydään kunta- ja aluevaalit (13.4.) ja nimetään uusi monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta.

Neuvottelukunta on pohtinut vuoden 2024 aikana minkälaisella rakenteella ja prosesseilla se pystyisi parhaiten toteuttamaan sille annettuja tehtäviä ja miettinyt kokoonpanon laajentamisesta järjestöihin ja mahdollisesti muihin toimijoihin niin, että vantaalaiset vähemmistöt tulisivat paremmin kuulluiksi. Työ jatkuu keväällä, ja neuvottelukunta tekee kokoonpanon uudistamisesta esityksen kaupunginhallitukselle keväällä 2025. Jos kaupunginhallitus hyväksyy esityksen ja laajempi edustus voidaan toteuttaa ensi vaalikaudella, syksyllä toimintansa aloittaa uudentyyppinen neuvottelukunta.

Toiminnan vaikuttavuuden lisäämistä on pohdittu myös kannonottojen ja aloitteiden laatimisen näkökulmasta sekä viestinnän keinoin. Työ jatkuu ensi vuonna.

Käsiteltävät teemat ja aikataulu 2025

Neuvottelukunnan tehtäväkenttä on hyvin laaja, ja käsiteltäviä teemoja joudutaan sen vuoksi priorisoimaan. Vuoden 2025 aikana neuvottelukunnalle ajankohtaisia asioita ovat muun muassa:

- kokoonpanon uudistamisen valmistelu ja päätöksensesityksen laatiminen kaupunginhallitukselle
- uusien jäsenten perehdyttäminen (yhdessä muiden vaikuttamistoimielinten kanssa)
- KOTO24- ja TE25 -uudistusten seuranta Vantaalla (jatkuva teema)
- hyvät väestösuhteet ja niiden mittaaminen (jatkuva teema)
- kotouttamisohjelman toimeenpanon seuranta
- myönteisen erityiskohtelun ohjelma (MEK) ja siihen kytkeytyvät segregaaation torjuntaohjelma ja NEET-nuorten toimenpideohjelma

Kokouspäivät ja teemat 2025:

- 22.1. liikunta, vieraana Kulttuuriseppä 2024
- 26.2. teemakokous perheiden kotoutumisesta yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja Keravan neuvottelukuntien kanssa
- 26.3. lähisuhdeväkivalta
- 21.5. strategian painopisteiden käsittely
- 1.9. vaikuttamistoimielinten yhteinen perehdytys
- 3.9. järjestäytymiskokous uudella kokoonpanolla, syksyn ja kevään toimintasuunnitelman valmistelua
- 1.10. Hyvät väestösuhteet Suomessa -hankkeen päättäjätilaisuus
- 5.11. Kotoutumisen mallikaupunki -kokonaisuus, Kulttuuriseppä-raadin valinta
- 10.12. teemaa ei lyöty lukkoon, vuoden 2026 kokouspäivät

Vuodelle 2026 jääviä teemoja valmisteltavaksi:

- Nuoret
- Työllistyminen ja työelämä
- 2026 neuvottelukunnan juhluvuoden tapahtuman suunnittelu

Muu toiminta:

- Loka-marraskuussa käynnistyy Kulttuuriseppän haku, johon neuvottelukunta osallistuu valitsemalla jäseniä raatiin ja tekemällä ehdotuksia.
- Joulukuussa osallistuminen mahdollisuuksien mukaan monikulttuuriseen itsenäisyyspäiväjuhlaan.